

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Johan Magnander
103 33 Stockholm

Stockholm
2024-11-15

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Fi2024/01073

Remissyttrande

Betänkandet *Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier* (SOU 2024:32)

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna betänkandet. Här följer våra synpunkter.

Förslaget i korthet

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå åtgärder för att förhindra bedrägerier och skatteundandragande på mervärdesskatteområdet. Fokus har lagts på momsbedrägerier vid gränsöverskridande handel, ibland kallat karusellbedrägerier.

I betänkandet föreslås att Skatteverket får besluta att ett registreringsnummer för mervärdesskatt ska visas som ogiltigt i VIES (VAT Information Exchange System) om det finns en påtaglig risk för att den som är registrerad kommer att använda registreringsnumret för undandragande av mervärdesskatt. Förslaget omfattar även möjlighet för Skatteverket att fatta ett sådant beslut interimistiskt, utan föregående kommunikation med den som är registrerad för mervärdesskatt.

Det föreslås vidare att Skatteverket får förelägga den som ansöker om registrering för mervärdesskatt eller den som är registrerad att lämna uppgift om företrädare och ägare, om det framkommit skäl att ifrågasätta uppgifterna. Det föreslås också att Skatteverket får förelägga en företrädare eller den som anmälan avser att inställa sig personligen för kontroll av identitet eller behörighet att företräda den anmälan avser vid en anmälan om registrering för mervärdesskatt eller om uppgifter ändrats. Vid sådan kontroll ska Skatteverket ha möjlighet att begära att pass, identitetskort eller annan motsvarande handling överlämnas vid den personliga inställelsen och att Skatteverket får möjlighet att ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format för att kontrollera att dessa motsvarar dem som finns i handlingen.

Skatteverket föreslås få besluta att avslå registrering eller avregistrera den som är registrerad för mervärdesskatt, om registreringen uteslutande eller så gott som uteslutande används som ett led i ett undandragande av mervärdesskatt eller om det finns en påtaglig risk för att registreringen kommer att användas på det sättet.

Utredningen föreslår att det införs en möjlighet för Skatteverket att fatta ett särskilt beslut om att en viss överskjutande ingående mervärdesskatt inte ska tillgodoräknas på skattekontot under tiden som det pågår en kontroll av en mervärdesskattedeclaration, vid risk för att någon genom ett bedrägligt förfarande har skapat en rätt till återbetalning av skatt med för högt belopp. I praktiken innebär detta att Skatteverket kan slutföra en inledd utredning utan att beloppet som omfattas av kontrollen kan användas för avräkning inom skattekontot, exempelvis för betalning av andra skatter.

Förändringarna föreslås börja gälla 1 juli 2025.

Företagarnas inställning

Företagarna vill inledningsvis framhålla att momsreglerna i stora delar upplevs som krångliga och svårförutsebara, och att kostnaderna för hantering av moms är betydande för småföretag. Företagen är därtill ålagda att sköta uppbörden av moms, obetalt och under straffansvar.

Företagarna instämmer i behovet av åtgärder för att stävja momsbedrägerier. När det gäller gränsöverskridande handel bedrivs den främst av större företag, men även en viss andel av små och medelstora företag. Av Företagarnas interna undersökningar framgår att hantering av moms vid internationell handel är den aspekt av momssystemet som högst andel av företagare anger som källa till krångel och osäkerhet. Detta innebär att det är särskilt viktigt att åtgärder från myndigheter inriktas på faktiska bedrägerier, inte sådana oavsiktliga fel vid exempelvis momsdeklaration som uppstått på grund av osäkerhet om tolkning av regler.

Vad avser förslagen i betänkandet har Företagarna inga omfattande synpunkter. Ett beslut om att ogiltigförklara ett registreringsnummer för moms, eller att avslå en ansökan om registrering eller avregistrera, kan dock ha mycket långtgående effekter för det berörda företagets verksamhet. Om möjlighet att besluta om sådan åtgärd från myndighets sida – i synnerhet, så som föreslås i betänkandet, interimistiskt och utan att det kommuniceras i förväg – ska finnas krävs robusta rättssäkerhetsgarantier för skattebetalaren. Bedömningen av vad som utgör ”påtaglig risk” för skatteundandragande kan, med beaktande av momsreglernas komplexitet, komma att variera från fall till fall, med minskad förutsebarhet som effekt. Det bör också beaktas att oavsiktligt felaktig rapportering av momsbelopp inte är samma som medvetet skatteundandragande. Regeringen bör därför i det fortsatta lagstiftningsarbetet säkerställa att reglerna kompletteras med rättssäkerhetsbestämmelser som gör att myndighetsbeslut med långtgående konsekvenser för företag fattas utifrån tillräckliga empiriska underlag och med möjlighet för skattebetalaren att korrigera eventuella oavsiktliga fel. Om så inte sker riskerar reglerna att kunna tillämpas på oproportionerligt långtgående sätt i vissa fall.

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna